

SEWERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL

Preful abonamentului:

pe un an 8 coroane

pe un trimestru 2

pe un număr 20 fil.

Redactor responsabil:

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea: Caransebeș, piața Maria Terezia nr.

Aministrația: Caransebeș, strada parcului 774.

Numărul telefonului: 41.

Manuscripte nu se înapoiază.

Ungaria și România

Nu putem trece cu vederea acea parte din expunerile ministrului afacerilor externe, Aerenthal, unde aminteste bunele raporturi de pretenie cu România și aceasta cu atât mai mult, cu cât de astădată s'au scris multe și mărunte prin ziarele din patrie despre relațiunile prea vecinilor țări, cari sunt Ungaria și România.

Să ne oprim asupra relațiunilor, ce sunt și ar putea să fie între aceste două țări, ni-se mai impune, fiindcă după părerea noastră e o legătură strînsă de cauzalitate între acțiunea de împăcare, respective apropiere dintre Români și Maghiari de o parte și relațiunile diplomatice dintre România și Ungaria de altă parte.

Legătura e foarte evidentă. Față de frământările vecinice din Balcani trebuie să fie o grupare de puteri, cari să garanteze ordinea cu sabia în mână. Fără îndoială, cea mai apropiată putere mare e Ungaria, care are lipsă de o avantgardă în apropierea Balcanului. Avantpostul acesta nu poate fi, decât înfloritorul stat al României.

Aerenthal, ministrul afacerilor străine, când și a dat samă despre activitatea sa în ședințele delegației, a afirmat, că raporturile monarhiei cu România sunt cele mai bune. Față de această declarație a ministrului s'a aflat un conte maghiar, care pe tema Românilor de aici din patrie, a căutat să desavueze rostul ziselor ministrului.

Să luăm faptul ca atare: dacă n'ar fi fost așa încordat raportul dintre Români și Unguri, nobilul conte n'ar fi avut materie de discuție și interpelație, opinia publică maghiară n'ar mai avea de ce să vadă cai verzi

pe păreți și să judece întreg neamul românesc de aici prin prizma vorbirilor unor deputați români ajunși în dietă. Din contră fiecare ar fi salutat cu bucurie acel raport al ministrului de externe, în care se spune, că la bazenul de jos al Dunării avem pe România prietină și aliată.

În urma încordării dintre Români și Maghiari însă fiecă tendință culturală a noastră e considerată având colorit politic și-s aplaudați toți aceia, cari constată că e un șarpe imposibil în papură.

Deputații aceia, pe cari neamul românesc cu atâta însuflețire i-a trimis în dietă, ar fi fost chemați să alunge și împrăștie aceste nedumeriri ale opiniei publice maghiare. Ei însă nu au făcut-o așa, că azi stăm mai rău, decât înainte de a intra ei în dietă țării.

Deși e așa de evident interesul comun al acestor două neamuri de a trăi la olaltă în bună pace între slavii și germanii, cari ca un brâu de fer ne înconjură, numai o alianță defensivă și ofensivă a acestor două neamuri își asigură reciproc existența.

Și apoi Românii de aici sunt o garanță pentru patria noastră, că în România va avea un stat prietin, în ce privește regularea afacerilor din Balcani.

Un singur lucru e de mirat, cum de guvernul bazat pe o majoritate independistă nu și-a dat truda să se înghiebe odată partidul moderat românesc, care ar sta pe baza legii de naționalitate revizuită pentru împăcarea ambelor neamuri și să vie cu declarații serioase în această afacere de mare însemnătate. Doar prin aceasta s'ar câștiga mult, prin o apropiere strînsă a elementului

român și maghiar, s'ar câștiga vecinica recunoștință a României, ai cărei bărbați de stat și la anul 48 au încercat să împace pe Români și Maghiari. Doar numai în felul acesta s'ar putea mufa conducerea politicei eterne din Viena la Budapesta, care știm e idealul partidului independist.

Inscripțiile școlilor confesionale. Ministrul învățământului, contele Albert Apponyi ne-a dat nouă dreplate. Căci într-o hotărîre publicată în zilele trecute în foaia oficioasă, îndrumă pe cei dela comitat, că inscripția unguerească să se pue pe scoală numai alături de cea românească, adecă în tocmai cum am interpretat și noi legea.

Oare cei de pe la consistoarele române nu puteau să afle și ei adevăratul înțeles al legii?

Urcarea salarelor învățătoresți. Zi de zi aflăm, că comunele românești până și cele mai sărace ridică leafa învățătorilor în înțelesul legii celei nouă. Și bine face.

Ne doare însă, că nu vedem mișcându-se din nici o parte inteligența română, băncile române, advocații români, nu i vedem să sară în ajutorul poporului. În zadar s'a făcut din o parte o propunere, ca fiecă individ inteligent din sânul poporului român, care are acții pe la bănci, să jertfească din acestea pentru ajutorarea comunelor sărace...

De altă parte vedem, că aceia, cari se poreclesc naționaliști fac larmă mare, că ei iubesc poporul.

La năcaz arătați-vă iubirea, de vreți să vă credem? Vom vedea, cum acești caraghioși vor infiera ca trădătoare de neam acele comune, cari cer ajutor dela stat.

Primul semestru la g'mnaz'ului sup. de stat din loc. Cu 1 Febrnarie n. s'a început la gimnaziul din loc semestrul al doilea

Progresul arătat în partea primă a anului s'a arătat foarte îmbucurător.

Din datele primului semestru estra-gem următoarele:

La începutul anului s'au prezentat 161 elevi, cari fură împărunțiți în trei clase paralele. Numărul mare al elevilor a dovedit mai limpede, decât lumina zilei, ce lipsă arzătoare a fost la noi de gimnaziu.

Dintre cei prezentați 19 au părăsit școala din diferite motive, așa că la sfârșitul semestrului clasificați au fost 141 elevi. Dintre aceștia din toate obiectele au avut notă eminentă 10 (7.09%); din toate bun: 26 (18.44%) și suficient 57 (40.43%). Din un obiect n'au răspuns 8 (5.64%), din două obiecte 5 (3.5%), din mai multe obiecte 35 (24.81%). Cu alte vorbe au corăspuns 93 (65.79%) și nu 48 (34.03%).

Față de externiști, cari au știut mai toți ungurește, mai mare și mai frumos spor au arătat elevii din internatul Comunității de avere cari în cea mai mare parte n'au știut românește, ceeace arată

Și apoi încă ceva. Drept regulă generală s'a dovedit, că școlile confesionale și comunale, din cari au venit elevii, stau însă pe jos de cele de stat. Cel mai frumos rezultat l'au dovedit elevii eșiți din școlile de stat din Bozovici, Mehadia, Cornea și Orșova.

Sângele apă nu se face. Din băeții foștilor grăniceri nu lipsește nici azi virtutea militară, ceace dovedește, că în gimnastică s'au ajuns foarte frumoase rezultate: 42 eminent și 45 bun. Numai doi și-au cerut scutirea de gimnastică.

În felul acesta vedem, că gimnaziul nostru și-a început activitatea sub cele mai bune semne.

Cătră ideale nouă...

— Din trecut — spre viitor. —

(Urmare).

(C) Partidul național, care își are programul său satorit precum știm la anul 1881 nu pentru *activitate*, ci pentru *pasivitate* politică, s'a constituit acum din nou cu scopul de a-și duce la îndeplinire programul moștenit. Să vedem, care e acest program și de e realizabil?

Programul partidului național român satorit în conferința electorală generală ținută în Sibiu la 12—14 Mai 1881 este următorul:

«Partidul național va lucra pe teren legal pentru esoperarea următoarelor drepturi:

1. Incât privește Transilvania recăștigarea autonomiei sale.

2. Introducerea exlege a uzului limbei române în toate ținuturile locuite de Români atât în administrațiune, cât și în justiție.

3. În ținuturile locuite de Români aplicarea de funcționari români, iar d'între neromâni numai de aceia,

care știu vorbi și scrie românește și cari cunosc moravurile poporului român, și delăturarea uzului de astăzi de a se aplica ca amploiați indivizi necunoscuți și necunoscați de popor.

4. Reviziunea legii despre egala îndreptățire a naționalităților în favoarea acestora, loiala și reala executare a tuturor legilor.

5. Eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și școalelor confesionale, ca a unor cestiuni curat de naționalitate. Provederea din vistieria statului a școalelor române și a altor institute de cultură națională în proporțiune cu sacrificiile de sânge și avere, ce le aduce naționalitatea română pentru patrie; având a să delătură legile și ordinațiunile, care se contrariază desvoltării naționale.

6. Crearea unei legi electorale pe baza sufragiului universal, sau cel puțin, ca fiecare cetățean, care e supus la dare directă, să fie investit cu drept de alegere.

7. Fiindcă prosperarea statului e condiționată dela mulțămirea tuturor cioilor săi, iar prin protejarea unei naționalități și suprimarea celorlalte se provoacă nemulțămire, se turbură liniștea civilor din stat și se nutrește ură reciprocă: partida națională v'a lupta contra tuturor tendințelor de maghiarizare manifestate din partea organelor statutului pe cale directă și indirectă, ca în contra unor fapte nepatriotice.

8. În cestiunile libertăților publice peste tot, precum și a reformelor necesare în administrațiunea publică, și mai ales în situațiunea economică financiară, respective în privința sarcinilor publice, devenite ne mai suportabile, partida națională va conlucra frățește cu toți aceia, cari mai vârtos vor ținea cont de interesele și bunăstarea poporului peste tot.

9. Cestiunea dualismului nefiind astăzi la ordinea zilei, partida națională își rezervă a se pronunța asupra ei la timpul său.

Acesta e programul partidului național român, care delegații națiunii l'au întocmit la anul 1881 spre a căștiga poporului român drepturi și favoruri, dar precum vedem până azi a rămas nerealizabil. Sunt oare acestea astfel de pretenziuni, cari nu se pot realiza?

* * *

Noi, Români bănațeni și ungureni, n'am fost nici odată prea încântați de punctul 1. al acestui program, care se referese la recăști-

garea autonomiei Transilvaniei. Cei câțiva bătrâni născuți încă în Transilvania autonomă de sigur că și ei văd în acest punct ceea-ce vedem toți, cari suntem nepreocupați: că e un punct, care în ziua de azi nu mai are înțeles. Să luăm esemplu dela România învecinată. Până a nu se uni principatele române, ce era ea? Și ce ar zice lumea, dacă 4—5 ori 10 deputați moldoveni ar cere autonomia Moldovei? Și ce am fi noi Români din Ungaria, dacă de fapt Transilvania ar deveni autonomă? Oare sărăcimea cea mare din Transilvania ar putea juca rolul ce l'joacă azi fără ajutorul Bănațenilor și al Ungurenilor? Să fim sinceri și să vorbim adevărul! E deci mai mult un caprițiu a perzista pe lângă acest punct, de dragul căruia poporul român suferă aceea, ce suferă azi.

Incepând dela punctul al 2-lea până la al 9-lea cu puține modificări a unor idei, fiecare Român consimte din inimă și nepreocupat. Sunt cereri juste, pe cari așa credem, că și Maghiarii nu ni le pot lua în nume de rău. Iar punctul al 9-lea să-mi fie permis al dechiara mai mult de o apucătură diplomatică de cât de un punct al programul unui partid. E vorba, că partidul național român își lasă o ușă deschisă a se alătura la timpul său cu cine îi va plăcea ori cu cine îi va pica bine. Dar acesta nu e de fel caracter politic. Aut — aut! A șovăi ori a umbla cu mâța'n sac nu e caracter bărbătesc. Românul a fost de când e pe lume franc și liber, iar aceasta apucătură politică, să vorbim sincer, a luat-o dela neamț.

Văzând, că deputații români trimiși în dieta țării noastre nu pot face nici un spor și având în vedere, ca la alegerile viitoare Români deșteptați din somnul pasivității, în care a fost iar la poruncă aruncați de matadorii politici de pe acele timpuri, vor alege cu mult mai mulți deputați de neamul lor, ar fi bine să ne organizăm în mod constituțional, să ne spunem părerile, să formăm un program de interes românesc general, ori dacă nu putem cu toții deocamdată, să ne adunăm numai aciea, cari consimțim *una*, și să cercăm formarea unui partid românesc cu un program realizabil.

Punem pe tapet această idee nouă și învităm cu toată sinceritatea pe toți aceia, cărora le zace la inimă interesele cele adevărate ale

poporului nostru, a discuta această chestiune de mare importanță politică, liberi de ori ce preocupățiuni soviniște și interese egoistice.

În liniamente generale s'ar putea cere, ca:

1. Să se vorbească românește în toate ținuturile locuite de Români atât în administrație și în justiție, cât și în toate oficiile publice, în ce privește coalingerea cu poporul.

2. Aplicarea de funcționari români în justiție și administrație, funcționari cari în urma unui examen posed limba românească într'atâta, încât pot comunica cu poporul fără a-i periclita interesele lui.

3. Susținerea bisericilor și a școalelor, prevederea lor din vistieria statului în proporțiune cu sacrificiile de sânge și avere, ce le aduce poporul românesc pentru patrie.

4. Introducerea dării progresive, scutirea unui minimum de avere scutit de orice dare și sarcină publică ori privată, scutind prin aceea poporul de prozelitizm și de emigrare. Desărcinarea acestei averi minimale din partea statului.

5. Reviziunea legii naționalităților.

6. Sprijinul egal îndreptățit din partea statului în chestiunea economică financiară.

7. Crearea unei legi electorale neparțiale pe baza sufragiului universal.

8. În chestiunea dualismului, partidul național român se declară a adera și a sprijini guvernul țării, ce va sta pe baza pactului constituțional din anul 1867.

Amănunte la diferitele puncte și felul lor de realizare în viață, vom da în numărul viitor.

În descompunere

V.

Am arătat în articolii precedenți starea dezolată, în care se află poporul român, adus de pe o parte în conflict cu factorii conducători ai țării, pe de altă parte lăsați și părăsiți

din partea acelor, cari cu atâta emfază și cu atâta fraseologie strigau în lumea mare, că ei sunt adevărații conducători, cari se interesează de năcazurile poporului.

Am arătat totodată, că deputații naționaliști, afară de promisiunile umflăte, de frumoasele fraze, absolut nimic nu pot arăta ceva *pozitiv* la activul activității lor, dezvoltată nu în interesul, ci în adevăratul detriment al poporului.

Dar să punem în fața *negativului* deputaților naționaliști *activul* unui adevărat deputat dietal, carele ca atare privește în această onorifică demnitate nu un titlu de mărire, ci o datorință, de carea și-a propus a se degaja în mod cinstit și conștient. Acest deputat, carele ca model se poate aduce pentru toți părinții patriei, este deputatul cercului Caransebes, dl *Constantin Burdia*.

Și în cercul nostru s'a început cu ocaziunea ultimelor alegeri dietale acțiunea de destrămare a poporului, introducând prin diferite apacături și prin condamnabile seduceri ura și desbinarea între frați. Cu deosebită mângâiere și cu oare-care mândrie însă trebuie să constatăm, că prevedința divină a abătut de pe orizontul cercului nostru pericolul, ce cu toate eforturile voiau să ni-l aducă pe capul nostru marii fraseologi și seducători ai poporului.

O știm cu toții, ce luptă înfricoșată s'a pornit în cercurile, în cari s'au ales deputații naționaliști, contra acelor, cari urmând convingerilor proprii, nu s'au alăturat la convoiul pus în mișcare prin minciuni și terorizări. În loc ca să se fi căutat mijloacele de apropiere și împăcare a fraților de același sânge, s'a continuat și mai departe munca de distrugere a bunei înțelegeri. Chiar și organul oficios al deputaților români a desfășurat steagul celei mai crâncene lupte pe tema aceasta.

Nu astfel s'a întâmplat însă în cercul Caransebesului. Deputatul acestui cerc adevărată-și i-a predat mandatul, *s'a privit de deputatul tuturor alegătorilor acestui cerc*, punându-și la inimă a servi *de-opotrivă* interesele tuturor. A șters din inima sa orice sentiment de ură, ce l-ar fi

putut predispuce contra unuia sau altuia dintre cei ce la alegeri n'au votat cu d-sa.

Pe toți i-a făcut părtași de aceeași bunăvoință, iar prin aceasta a *închegat* din nou rândurilor desbinate a falnicilor grăniceri.

Deputatul Caransebesului, Ilustr. Sa dl C. Burdia, primind mandatul de deputat, n'a privit în acest mandat un obiect, care să serviască moștenitorilor săi de mărturie a gloriei strămoșului lor, ci pătruns de adevărata însemnătate, precum și de datorințele împreunate cu mandatul unui deputat dietal, — a început a pune toate în mișcare, ca asupra cercului său să se reverse roadele bunei stări materiale și culturale.

Până acum nime nu s'a interesat de poporul român din graniță, pentru ca să-l ridice din starea sa neglijată pe cele două terene de mare și ponderoasă însemnătate în viața unui popor: *cultural* și *economic*. Și nu credem să fie vre-un colț de țară mai rămas îndărăt, cu deosebire pe terenul cultural, ca tocmai granița Severinului. În privința aceasta greu tribut au trebuit să plătească sărmanii grăniceri, ai căror copii în lipsa de instituțiuni culturale corăspunzătoare, nu puteau să o ducă, mai ales în timpul din urmă, mai departe decât până la neînsemnata demnitate de scriitorăși.

Cu descendenții grănicerilor se umpleau diferitele cancelării ca simpli scriitori, iar funcțiunile mai înalte se retribuiau între cei aduși de vânturi de prin diferitele părți ale țării. Era rușinos și greu simțit acest tribut spiritual, ce trebuiau să-l aducă grănicerii în favorul acelor români, cari numai joc și-au bătut de ei.

Spre mângâierea și ușurarea sufletescă a tuturor grănicerilor, deputatul acestui cerc, dl *Constantin Burdia*, a simțit situația grea a grănicerilor și și-a propus a-i elibera de rușinosul tribut, ridicându-i din starea întunerecului spiritual. A priceput dl C. Burdia, că numai un popor luminat în cele spirituale își face cale spre înaintare și prosperare, iar prosperarea și înaintarea aduce mulțumire și fericire.

Iluminație electrică cu stabiliment

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de prim rang.

Indrumări și prospecte de

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kalmán-utca 15.

TELEFON
63—01.

De zecenii se simția în graniță lipsa unui gimnaz, de unde copiii de grăniceri să-și capete nutremântul spiritual și care să le pregătească calea spre demnitățile mai înalte, pentru ca la timpul său dâșii să poată dispune de soartea și viitorul lor. Și mulți au încercat a exopera înființarea unui gimnaz în centrul graniței, dar nizuința tuturor a rămas zădarnică, pentru că nici unul nu și-a făcut chestie de onoare de a scoate pe grăniceri din robia spirituală și nici unul n'a dispus de capacitatea și trecerea recerută înaintea acelor factori, dela cari atârna încuviințarea gimnazului.

Și poporul Izrail a încercat de nenumărate-ori a scutura jugul egiptean, dar a trebuit să vină un Moise, care cu înțelepciune și cu frica lui Dzeu să ducă la îndeplinire dorul poporului său, scăpându-l de jugul rușinos.

Tot astfel și în graniță a trebuit să se ridice din sânul grănicerilor dl deputat C. Burdia, pentru ca cu autoritatea și trecerea, de care dispune înaintea factorilor competenți, trup să dea dorului de mult simțit, dar neîmplinit al grănicerilor. Astăzi încep să liărească în grosul întunecimii spirituale razele luminei, cari în scurt timp au să încălzască și să lumineze spiritele viitoarelor generațiuni.

Precum credința puternică în Iehova i-a dat lui Moisi puterea de a scoate apă din stâncă, pentru ca să astâmpere setea trupească a poporului său, tot astfel inima generoasă, încălzită de focul iubirii față de grănicerii săi pe de o parte, pe de altă parte istețimea și neîncetata îngrijire i-a dat putere deputatului C. Burdia, ca să exopereze astâmpărarea setei spirituale a grănicerilor.

Iată o faptă de mare importanță și cu binefăcătoare urmări, carea se înșirue cu un fir roșu printre complexul celorlalte fapte, nu de mai puțină importanță, săvârșite în timp relativ foarte scurt din partea deputatului C. Burdia.

Cine nu e pătruns de generoasa activitate a deputatului nostru, carele își sacrifică odihna și-și neglijă ale sale, nu pentru ca sie-și mărirea să-și câștige, ci pentru ca cercul său să-l ridice și pentru ca alegătorilor săi mulțumire și înaintare să le asigure?

Cine nu e pătruns de marea și generoasa operă, întrupată în crearea unui internat pe seama fiilor de grăniceri, unde 150—200 de elevi ai gimnazului își află adăpost și îngri-

jire, iar părinților li-se dă mângăierea și credința într'un viitor mai bun, mai fericit al fiilor lor? Cine nu se închină înaintea unor fapte atât de mărețe?

Dar activul dlui C. Burdia nu se încheie cu operele amintite, nu pentru că nesațios îi este sufletul, când vorba e, ca grănicerii săi pe toate terenele să dea înainte. Cu același zel și iubire, cu care a lucrat pentru ridicarea grănicerilor pe terenul cultural, a căutat ca prin instituțiuni și întocmiri economice să-i ridice și pe acest teren, pentru ca completă să-i fie opera și pentru ca desăvârșită să fie și mulțumirea acelor, pentru cari își sacrifică puterile sale.

Despre acestea în numărul viitor.

Din culina fițiței „Lupta“

În primul său dela 29 Ianuarie a. c. fițița lui Birăuț din nou se încearcă a calumnia pe deputatul cercului nostru, dl C. Burdea. Într'o ședință a delegațiunilor contele Thoroczky a aruncat câteva cuvinte la adresa regelui României. Nu suntem în stare să controlăm, că oare cele zise de amintitul conte sunt sau nu adevărate, dar' atâta știm și noi, că politica seducătorilor poporului românesc a fost sprijinită din România, căci altcun partidul național ar fi căutat să combată cu date neresturnabile cele scrise de o foaie din Budapesta Pentru statorirea adevărului, când onoarea conducătorilor e în foc, fițița lui Birăuț n'are cuvinte, ci află o deosebită plăcere în a calumnia neconținut pe deputatul cercului Caransebeș, crezând, că le va succeda să arunce năsip în ochii alegătorilor și la proxima alegere să se avânte la noi de candidat de deputat vre-unul dintre ei, poate Birăuț, sau chiar fostul colaborator al foaiei «Magyarország»... Ciupe.

Scriind fițița »Lupta« despre cele vorbite de contele Thoroczky aruncă la adresa deputatului C. Burdea următoarele cuvinte:

«Ne doare însă când un fiu rătăcit al neamului nostru se face unealtă oarbă în mâinile contrarilor seculari și cu o răutate canibalică calomniază toate acțiunile îndreptate spre fericirea și înaintarea neamului. Un român adevărat și cinstit chiar dacă ar fi drept și adevărate minciunile și scorniturile publicate în fițițele dlui Burdea, ar avea primordiala datorință de a retăcea tot ce este în defavorul neamului său. Individul acela însă, care nu s'a sfiit să-și calomnieze biserica sa și toate instituțiunile neamului său, precum se vede nu mai are scrupuli de cunoștință, ci este gata a distruge tot ce pare a sta în calea pornirii sale păcătoase. Quo usque tandem? Până când va mai suferi neamul românesc atari paraziți? Până când?»

Noi am avut deja destulă ocaziune să arătăm faptele românești ale dlui C. Burdia, cari evident ne dovedesc iubirea sa de neam și popor. Lumea deja e de mult în curat cu dl Burdia și cu acei nefericiți și golani, cari s'au adunat în jurul lui Birăuț, ca de acolo să seducă poporul și să trăască din calumnii până la alte c... ciasul din urmă.

Revenim în rândul acesta asupra calumniilor fițiței, ca să clarificăm o afacere, care așa se vede s'a înrădăcinat adânc în creierii nenormali ai unor indivizi, și de care se folosesc la ori ce ocaziune, pentru a lovi în iubitul nostru deputat.

Înainte cu 2 ani au apărut într'o foaie germană din Budapesta niște articoli scriși de dl C. Burdia. Articollii arătau în mod, clar ce am avea să facem noi și ce ar avea să facă guvernul să se înțeleagă pe deplin poporul maghiar cu cel român. În articoli s'au strecurat și niște cuvinte nescrise și nevoite de dl Burdia. S'a zis adecă, că și în corporațiunile bisericesti se face politică contra statului maghiar. Acest lucru l-a observat și dl Burdia și ca om cinstit, care e membru al tuturor corporațiunilor, s'a grăbit să și rectifice cuvintele, cari n'au izvorit din convingerea sa.

În raportul sinodului eparhial al Caransebeșului, ținut în 1907, aflăm la pag. 14 punct 24 următoarele:

Prezidiul prezentează următoarea declarație a deputatului sinodal C. Burdia.

În jurnalul «Budapester Tageblatt» Nr. 240 din 2 Septembrie 1906 s'a publicat în urmarea comunicatelor făcute de mine pasagiul următor: «În conducerea adunărilor bisericesti, în sinoade, congrese, institute teologice și școalele confesionale nu a fost pasivitate, aici s'a urmărit seducerea și ațitarea poporului român; aici s'au pregătit alegeri, cari au făcut posibilă ivirea agitatorilor naționaliști și antipatriotici în parlamentul Ungariei. Acest pasagiul u'a fost în comunicatele mele către acest jurnal și nici nu a putut fi, de oarece eu încă am luat parte în corporațiunile bisericești noastre și nici când nu am cooperat la o ședință a seducerii și ațitării antipatriotice a poporului în aceste corporațiuni prin urmare și cuprinsul pasagiului îl declar de neadevărat și neîntemeiat.

Declarația deputatului Const. Burdia se ia la cunoștință.

Așa a știut dl Burdia să îndepărteze dela sine odiul pentru niște lucruri, cari n'au fost scrise de d-sa, și după ce sinodul eparhial, unde sunt oameni de mare valoare, și nu niște derbedei a luat la cunoștință și i-a dat dlui Burdia satisfacția cuvenită, omcinstit nu e permis să se folosească pentru a calumnia.

Suntem siguri, că calumniile unor oameni de felul celor dela fițița lui Birăuț, nu-l vor scoate din țitini pe dl Burdia, și d-sa și mai departe va lucra pentru poporul românesc. Dl Burdia, când e calumniat de așa o fițiță, gândească în liniște la cuvintele: «Câinii latră, caravana înaintează».

Mai avem o vorbă către cei dela numita fițiță. Noi nu suntem de părerea lor, că ar fi datorința românilor, de a retăcea

team să ajungem la explicația asta prietenească, fără nici una din peripețiile aproape ridicol de dramatice, prin care m'ai plimbat cu trăsura ta... De când m'am divorțat m'am gândit adeseori la o nouă căsnicie și rezultatul a fost că din ce m'am chibzuit mai mult, mi s'a întărit convingerea, că e preferabil pentru mine, de o mie de ori preferabil, să'mi leg o piatră de gât să mă arunc în râu, decât să mă mărit încă odată.»

— «Ah dar asta e o nebunie! Cum? nu vrei să te mai măriți niciodată?!»

— «Nici odată... Și să vezi de ce nu. Am trecut prin toate fazele așa zisei căsătorii din iubire, și azi, când privesc în urma trecutului meu, și-mi reamintesc toate acele scene de dragoste și toate izbucnirile de patimă căror au urmat apoi săptămânele de aprindere a simțurilor, cu așa zisa luna de miere, îmi vine să râd strident, ca o isterică, în vine să râd cu hohote, de toată naivitatea, pe care am manifestat-o atunci sub imboldul «primului amor» ce am simțit.»

— «Cum? tu ai iubit Claro?»

— «Firește, altfel cum făceam o căsătorie din dragoste? Negreșit, că am iubit! Negreșit, că am iubit! și tocmai patima, cu care țineam la obiectul primului meu amor îmi inspiră astăzi disprețul ca să nu zic ura, ce resimt pentru această parte atât de poetizată a vieții. Nu știu, dacă tu ai iubit. De altminteri situația ta de bărbat față de morala curentă, nu se aseamănă cu a mea; așa în cât nu putem să ne comparăm experiențele. Însă eu am cules după urma căsătoriei mele atâta dezgust de ceea ce se numește «soț» într'o căsnicie, în cât dacă ai cunoaște acest sentiment al meu, nu te ar mai surprinde curajul, cu care adineaori ți-am respins propunerea de căsătorie, preferând să înfrunt furia ta, și chiar moartea, pe care o știam la capătul drumului.»

«Nu te mira de cele ce-ți spun. Propunerea asta a ta, o vedeam de mult, cum se apropia, după cum vezi în capătul unui drum lung, desfășurat, cum se ridică întâi un punct, cum punctul se mărește, capătă o formă și se deslușește ca fiind tocmai ființa, de care te temeai. Așa și cu tine. Prietenia ta discretă mi-a răsărit întâi în drum și când am văzut la ce tinde, am vrut să te evit. Dar cum relațiile de afaceri, nevoile moșiei ne aduc împreună mai des de cum doream, și cum trebuia să lămuresc odată acest punct cu tine, am preferat să risc «plimbarea» aceasta din care prevăzusem, că n'o să ne întoarcem amândoi în viață.»

— «Dar eu îți pun inima mea, viața mea, la picioare! Nu înțeleg de ce nu vrei să mă iei!»

— «Am mai pățit odată tot așa cu «inima» și cu «viața» primului și ultimului meu bărbat, și n'ași dori pentru nimic în lume se repet aceiași experiență. Tu nici nu'ți poți închipui excesul de gingășie, delicateță, și devotament, de care a făcut paradă primul meu bărbat până m'a luat. Și așa sunteți voi toți bărbați.»

— «Claro dragă!» exclamă tânărul ducând mâna spre inimă cu un gest de protestare sinceră.

— «Lăasă, nu protesta de geaba;» zice tânărul zâmbind de această mișcare a lui Victor; «să admitem pentru câteva minute, că tu ești o excepție. Însă cu nici un preț tu nu o să poți ajunge vre-odată să te porți cu mine atât de delicat cum s'a purtat bărbatul meu, care cu toată delicatețea lui extremă, după ce au trecut primele luni ale căsătoriei, a început să aibă o purtare cu totul contrarie celei avute la început. Dacă bărbatul meu, cu excesele lui de delicateță, a căzut în exces de brutalitate, atunci ce o să faci tu care începi de-a dreptul, manifestările tale de dragoste, prin excese de... violență.»

— «Claro iartă-mă! Dacă ași fi destul de lucid ca să pot raționa, și să am argumente la nivelul celor ce-mi aduci, ți-ași spune că eu încep prin aceea ce a terminat el, pentru a termina cu aceea ce-a început el: din brutal am să deviu delicat! Dar nu vreau să umblu cu sofisme: te iubesc și te vreau! asta e singurul meu argument și raționament, și atâta știu să spun!»

— «Știi că mergi repede?» zice Clara privindu-l cu un aer de ușoară compătimire. «Tu mergi căzâcește, dar tu nu întrebi dacă te vreau și eu... și cu toate astea par'că ași avea și eu dreptul să fiu întrebată!... Scuză dragă, tonul ăsta agresiv ironic. Dacă tu ai fi în locul meu, adică ai fi «o femeie», adică un obiect pe care cineva îl iubește și-l vrea, o ființă care după judecata voastră, să nu aibă dreptul de a gândi și simți și nici de a alege ea pe cel ce dorește; dacă ai fi «femeie», ai pricepe lesne revolta de care mă simt eu pătrunsă, la gândul că un bărbat numai prin faptul, că este mai tare ca fizic, și să admitem și ca inteligentă, se crede îndreptățit, să impună unei ființe, mai slabe sub toate raporturile, voința și poftele lui. Un bărbat se crede autorizat să o vrea, să o dorească, întocmai ca pe un obiect de lux, precum ai dori un automobil, o trăsură, sau mai bine zis un cal de călărie.»

— «Dragă Claro, zice tânărul,» cu un zâmbet abia reținut, «comparația ta este...»

— «Știu dragă, știu ce vrei să spui comparația mea dă loc la o interpretare riscantă... Știu că d-voastră, «stăpânii creațiunii,» nu puteți vorbi cu o femeie fără a da cuvintelor alt sens decât acel care trebuie să-l aibă în fraza rostită. Am înțeles de mult acest grozav și spiritual mod de a tâlmăci! Noi, femeile, suntem pentru d-voastră bărbații ceva asemănător cailor, înțelegi? în sensul pe care îl dădeai tu adineaori protestărei tale... Nu protesta, căci știu ce vrei să spui. Știu, căci am fost măritată și-mi închipui, după modul cum ai debutat azi față de mine, cam ce fel vor fi de aci înainte manifestările tale, dragă vere. N'am nevoie să mă jur, mă crezi pe cuvânt, nu-i așa? Ei iată; așa cum m'ai luat cu brusca ta explozie...»

— «Claro, toate exploziile sunt brusce.»

— «Mă iartă, atunci ești slab în chimie: exploziile sunt de diferite iuțeli; ș'apoi sunt unele așteptate, altele neașteptate... Dar degeaba vrei tu să mă abați dela subiect. Tu poștești, simplu de tot

vorbind, corpul meu; și pentru acest lucru îmi ceri mâna. Tu întreci pe țiganul din anecdotă! el cerea un deget ca să obțină mâna toată; tu ceri mâna ca să obții tot corpul și cu cele ce se mai leagă de el: avere, moșie, etc... Și barim dacă ai ține la mine, dar așa...»

Sfârșitul va urma.

Societatea de valorizare de trasuri

Ce stă sub asociația falricanților de trasuri din Budapesta.

BUDAPEST, VII. KÁKOCI-UT 72.

Trăsuri și calești.

Asociația pentru industria

de buți și putinărie.

Budapesta X. Belső Jászberényi út 43.

Buți pentru vin, untură și spirtuoase și puțin pentru îngrijirea vinului.

400 sz.

kig. 1908

Publicațiune.

Din partea magistratului orașănesc să aduce la cunoștința publică cumcă liferarea furagiului necesar pentru 3 armăsari erariali ce se vor adaposta în stațiunea locală precum și viptul soldaților dela armăsari pe periodul dela 1-lea Martie până la finea lui Iunie 1908 st. n. se va esarenda pe calea licitațiunei publice în cancelăria senatorului al doilea în 17 Februarie 1908 la 10 oare a. m.

Să obsearvă că la actul de licitațiune vadiu nu se recere și că condițiunile se pot vedea în oarele oficioase în cancelăria senatorului mai sus numit.

Caransebeș, la 3 Februarie 1908.

Bordán,
primar.

Ajutor

de administrator agronomie

afllă aplicare pe moșia mare din Valeahoului.

Să știe ungurește, românește și să serie, să știe socoti și măsura toritorii mai mici, să călărească, să umble cu puști de vânat, să cunoască lucrurile comunale, poliția de câmp și pădure, să fie sănătos, însurat, treaz și credincios. Absolvenți de școli agronomice, foști soldați ori jandarmi sunt preferiți. Plata anuală 100 cor., 20 metri lemne, locuință și grădină frumoasă, paușal de călătorie și alte taxe legale. Oferte se pot face cătră proprietar în epistolă scrisă cu mâna proprie, Karansebes

FABRICA DE ȚESĂTURI DE LÂNĂ DIN
GÁCS ȘI POSTAV FIN GÁCS
(COM. NÓGRAD)

Cancelarie și magazin
Budapest, V., Dorótya-u. II.

Țesături de comgarn și cheviot, postavuri semi și de tot fine militare loden, acoperitoare de cai cavoare,

Fabrica de smălțarie
ungară din Losonc

pentru vase de tinichea și fer.
Batkottvay György és Társai, Losonc.
Vase smălțuite pentru cuhnă și aranjamente, fabrica de articole tehnice și igienice.

Machlup H. Fiai

Prima fabrică ungară de pălării, societate pe acții.

Budapest IX. Lónyay-utca 37.

Tălpi, piei de lac chawreaux, hamuri, piei pentru trăsuri.

813 sz.
kig. 1908 A bozovicsi j. főszolgabirájától.

Pályázati hirdetés

Krassó-Szörényvármegye bozovicsi járásához tartozó és lemondás folytán üresedésben jött bányai körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t.-c. 6 § illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3 §-ában megállapított képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1908. évi febr. hó 29-ig feltétlenül nyujtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

A választást folyó évi március hó 4-ének d. e. 9 órájára a bányai községi iskola helyiségében kitűzöm.

Javadalmazás.

Törzsfizetés	1600 kor.
Kézbesítési díj	40 »
Irodaszolga átalány	104 »
Iroda átalány	200 »
Előfogati átalány	400 »
Napidíj	190 »
Irnoktartás	480 »
Faálatány	232 »
Bűnügyi átalány	72 »

Összesen 3318 kor

Bozovics, 1908 február hó 3-án.

Péczely Géza,
főszolgabíró.

Frații Dán

cojocari, furniseri ai curtii imp. și reg.
Budapest, V., Dorótya-u. II.

Rocuri pentru femei, boa, șapci, bunde, acoperitoare pentru trăsuri, sau pentru picioane, rocuri de piele, covoare.

814 sz.
kig. 1908 A bozovicsi j. főszolgabirájától.

Pályázati hirdetés

Krassó-Szörényvármegye bozovicsi járásához tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött prilipeczi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t.-cz. 6 §. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3 §-ában megállapított képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1908. évi február hó 29-ig feltétlenül nyujtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

A választást folyó évi március hó 6-ának d. e. 9 órájára, a prilipeczi községi bíróság hivatali helyiségében kitűzöm.

Javadalmazás.

Törzsfizetés	1600 kor.
Irodaszolga átalány	120 »
Bűnügyi és utiálatány	72 »
Irodaálatány	150 »
Előfogati átalány	146 »
Napidíj	120 »
Tűzifa átalány	96 »
Irnoktartás	480 »

Összesen 2784 kor.

Bozovics, 1908 február hó 3-án.

Péczely Géza,
főszolgabíró.

Fried și Benedek

fabrică de parchete și spițe de roate.

Soroksár.

Úrl Rezső

comisioner de porci.

Budapest, VIII. Bérkoesis-u. 2.

Mijlocește cumpărarea și vinderea de porci grași și slabi cu prețurile zilei.

Telefon 97—95.

„HUNGARIA“

Societate pe acții pentru industria de gunoi artificial, săruri carbonice și alte chemicalii

BUDAPESTA

Gunoi artificial, galiță de aramă, săruri carbonice și salitn.

Prima fabrica de cognac
de pe pustă societate pe acții
in
Kecskemét.

recomandă

admirabilele sale fabricate casi
rachieu de portocolae,
cremă de portocale,
Radial. Elixir,
licher independist,
licher de Kecskemét,
spirt de cruce albă de pustă
și alte specialități.

Prima fabrica trenciniana

de borovicică și silvoriu,
cognac, licher și oțet,
Trencsen.

Borovicica, silvoriu, licheruri, sirupuri

de smeură.

BAZARUL „LA COROANĂ“

KOHN & ZWEIG
CARANSEBES

recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufac-
turi și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANĂ“

Serviciu prompt și prețuri solide

Serviciu prompt și prețuri solide

tot ce e în defavorul neamului. Sub această lozincă s'au făcut până acum multe mișcări în viața românească pe contul poporului românesc. Am văzut la câte o corporațiune grupându-se câte o clică necinstită. Tot ce era adunat de bietul popor, era nimic de clică dela putere, ba sunt cazuri, unde oameni de aceștia și furau din averea românească, iar cel ce ar fi îndrăznit să rostească un singur cuvânt, era... trădător de neam. Vedeați la câte o bancă, că domni au furat din averea poporului și interesul neamului pretindea să lăcem, iar poporul să înghită în săc, crezând, că domni zi și noapte lucrează pentru binele lui. Vedeați pe câte un imoral spărgând casa unui român cinstit, și după câțva timp același individ apărea pe scenă cu fruntea ridicată, dând lecții de morală și pozând pe fericitorul poporului românesc. Oamenii fără căpătâi sunt căpătâiți la foile românești și fac politică românească, seduc poporul, laudă pe cei cede talia lor și calumniază pe cei de fapt lucră pentru binele poporului, și dacă ai îndrăzni să zici un singur cuvânt contra stărilor atât de decăzute, ești trădător de neam.

Suntem sătui de astfel de politică, domnilor dela «Lupta»! Noi fără cruțare vom demasca pe orice ticălos, ce ar căuta să seducă opiniunea românească, vom delăta din viața românească pe toți indivizii decăzuți, pe toți paraziții și vom căuta, ca frânele conducerii poporului românesc să ajungă în mâinile unor oameni cinștiți, ca din toată activitatea românească și poporul să aibă folos, iar nu numai domni.

Să mai scoatem câte ceva din culina lăptăci. Cum, cum nu, dlui Zaharie Bârsan i-s'a interzis să mai dea reprezentațiuni. Dl Bârsan s'a adresat dlui Const. Burdia să-l sprijinească, după ce în zădar a reclamat sprijinul dlui dr. A. Vlad și al altor deputați români. Dl Burdia l-a primit bine și ca român adevărat s'a dus cu dl Bârsan în ministerul de culte, unde a întreprins în cauză și suntem siguri, că concesiunea ministerială nu va întârzi și publicul românesc din nou va avea plăcerea să se delecteze în jocul frumos al dlui Bârsan. Așa știe dl C. Burdia să sprijinească tot ce e românesc. Acum vin cei dela «Lupta» pe scenă. Au pus la cale un banchet în onoarea dlui Bârsan. S'a adunat multă lume, ca să i dea dlui Bârsan tributul recunoștinței. Între cei prezenți mulți tineri de universitate, însuflețiți pentru arta națională.

Când publicul era adunat, a sosit dl Zaharie Bârsan în societatea derbedeilor dela «Lupta». Dl Iosif Schiopul a ținut discursul festiv, și crezând că e tot între păreții redacției «Lupta», a început să calumnieze în dreapta și stânga. Urmarea n'a întârziat. Vorbă după vorbă, apoi cei ce s'au adunat pentru a sărbători arta națională, s'au luat la o bătaie atât de strașnică, cum numai în cele mai murdare birturi și între cei mai bețivi oameni se întâmplă. Chiar și artistul a primit câteva ghionturi. Drept recunoștință pentru talentul său. Dacă dl Bârsan petrecea și celalalt timp în societatea dlui Burdia, nu o pația atât de urât. Așa lucrează prin bir-

turile din Pesta cei dela «Lupta» pentru binele poporului românesc. Noi sfătuim cu inimă curată pe oamenii noștri să nu mai primească în casele lor fișică de felul «Luptei». Iar dlui Z. Bârsan îi dăm sfatul să nu se mai bage în țărțe.

In prașul unui nou război

Telegramele publicate în gazetele din Sempetersburg ne spun, că Turcia se pregătește de război contra Rusiei și adevărat din pricina unei neînțelegeri de hotar spre Persia. Turcia ar voi să ocupe din Persia, dar Rușii se împotrivesc.

In Caucaz să zice, că războiul nu se poate încunjura, fiindcă Rusia la nici-un caz nu se poate învoi, că Turcia să-și pună piciorul în Persia.

Turcia se pregătește. S-au trimis pușli și muniții la Anatolia.

... Iar o lupă între Rusia și Turcia nu ar lăsa indiferente nici celelalte puteri ale Europei.

Prelegeri economice

de: Ioan Groșorean,
protopretor în com. de avere.

(Continuare).

Introducere.

VII.

Economia de câmp, grădinăritul și pomăritul au singur și numai aceea chemare, ca să producem bucate, legumi și poame cât mai multe, pe cari apoi să le evaluăm în interesul nostru propriu. Evaluarea produselor însă depinde dela aceea, că oare au acele căutare la vânzare, ori ba. Produsele economice au numai atunci căutare, dacă corăspund într-o măsură trebuințelor noastre, și dacă suntem în stare să producem material bun și solid, pentru că la din contră nu putem susține concurență față de alții, a căror produse au însușiri mai bune, de cât ale noastre.

Poporul nostru însă, care nu posedă nici cele mai elementare cunoștințe de economie, și care și astăzi, când lumea a dat înainte, își conduce economia sa întocmai așa, precum au făcut strămoșii noștri înainte de aceasta cu 50 de ani, — va peri de sigur în lupta pentru existență, dacă nu se va lăsa cât mai în grabă de năravurile și obiceiurile sale fără rost și căpătâiu.

Statul nostru a înființat o mulțime de institute economice pentru popor în scopul, ca acesta să-și poată însuși cu înlesnire cunoștințele de lipsă pentru conducerea economică, și în deosebi însă, spre a ridica starea materială a poporului la cel mai înalt nivel; durere! poporul nostru nici habar n'are despre existența acestor institute economice, pentru care statul nostru plătește mii de coroane la an, și cari față de indolența poporului nostru lăngese numai de azi pe mâne.

Economii din alte țări mai culte și mai civilizate decât țara noastră, numai

atunci să apucă de economie, dacă mai înainte și-au însușit toate cunoștințele referitoare la economia de casă și de câmp; ba ce este mai mult: nu este econom, care să nu se priceapă pe deplin și în d'ale industriei de casă. Industria de casă este pentru economie aceea, ce îi sarea pentru mâncare; precum o mâncare nesărată nu plătește nimic, în tocmai așa și economia noastră fără industrie de casă este muncă neîndestulitoare. Mai departe fiecare econom de rând are la casa sa o țesghea (bancă de oblit-ghiluit), cuțitaș de ghilău, rindea (ghilău), o cuțitoac, fereastrău, sfredel, ciocan, o pilă, clește și secure, cu ajutorul cărora își face singur coadă la hârleț (săpoi) și la sapă, mănunchiu la coasă și la secere, grapă de spini și cu colți de fer, tăvălug, corn de plug, codiște de grindei, prăjina cumpănei la fântână, pare și cuie de lemn, furci de lemn, lopeți, greble, vălee, esle, feleharț (crucea dela ham) suluri de laturi (la carul cu fân), cotineț (de găini), scări, coșuri pentru albiși, scaune de lemn, mese, precum și alte unelte de casă, pentru care economii noștri sunt siliți în lipsa iscusinței și a sculelor amintite să plătească la an o sumuliță destul de frumoasă.

Dacă economii noștri și-ar trimite copii lor numai pe câteva luni la orașe, unde se află școli pentru industria de casă ca să învețe această meserie neîncunjurat de lipsă pentru economia noastră, apoi atunci putem fi siguri, că economii noștri vor ști în scurt timp să facă, deosebit în ținuturile muntoase, unde se află păduri de fag și de stejar, brad, carpen, ulm și aluni, — diferite lemne de clădiri, coșuri, lopeți, troci, toporiște de fag, scânduri, căpriori, grinzi de brad, roate de cară de carpen și de ulm, cercuri pentru vase de lemn din nuiele de ulm și câte altele, pentru cari economii noștri ar căpăta sume frumoase de bani.

Durere! poporul nostru, deși pădurile noastre sunt pline de lemne și nuiele folositoare, nu se ocupă de fel cu industria de casă, ci suntem siliți să aducem din Austria, unde nici pe departe nu se află păduri atât de multe și bogate în lemneturi ca și patria noastră, an pe an 1500 vagoane de șindilă de lemne, 600 vagoane de pari pentru vii, jucării și păpușeri pentru copii făcute din lemn în valoare de 5 milioane de coroane, scaune de nuiele, mese, bănci și altele, pentru cari plătim mii de coroane. Numai pentru diferite coșeri, spre pildă, plătim străinătății în fiecare an 1 milion de coroane, ceea ce este mare rușine pe țara noastră considerând, că materialul pentru aceste coșeri îl esportăm noi înșine în străinătate, unde prelucrându-l în articli de marfă, n'îl vinde iarăși nouă cu bani scumpi.

— Avem păduri întregi de fag, câmpiile noastre sunt pline de curcubetă (duleț), avem nuci, aluni, și floarea soarelui, cari cresc sălbatic în ținutul nostru, și totuși n'am auzit nici când, că în părțile acestea s'ar ocupa cineva cu stoarcerea uleiului considerând, că din sămânță de jir. de encurbită, de nuci și alune să stoarce cel mai fin ulei, pe care îl putem folosi ca hrană, ori că îl vindem cu preț bun.

Pădurile noastre sunt pline cu fragi și căpsune de câmpie și cu smeele sălbătice, din cari s'ar putea face sirupuri și alte licitaruri fine, pentru cari am căpăta sute de coroane; durere! toate acestea putrezesc în pădure, nu le adună nimine, pentru că poporul nostru mai bine zace la umbră groasă, de cât să se chinue cu adunarea acestor fructe prețioase.

În finiturile noastre avem poame destule, deși în mare parte numai în stare semisălbatică, totuși poporul nostru n'are nici un folos din ele considerând, că nu le știe păstra și întrebuința, ci mai de multeori putrezesc pe pom, ori că le dă la porci, să le mănânce.

Poporul nostru n'are nici idee despre aceea, că uscarea poamelor, precum sunt: merele, perele, prunele, cireșele și vișinile, prepararea licitarului de mere, pere, prune cireșe și de vișine, — prepararea vinului, a mustului și a oțătului de poame, și în fine stoarcerea uleiului din diferite sămânțe de poame și de plante sunt adevărat izvor de bogăție pentru un popor, care dorește să înainteze și să-și asigure existența sa de astăzi, când traiul vieții este greu, sarcinile sunt mari și oamenii s'au sporit.

(Va urma).

NOUȚĂȚI

Octavian Bordan, primarul orașului în 10 Februarie n. (Luni) va pleca la Pesta pe mai multe zile.

Administrator în tractul Bocșei a fost numit părintele Petru *Ieremia* din Călnic.

Necrolog. Cu durere adâncă aducem la cunoștință, că iubitul și în veci neuitatul nostru soț, tată și taică Gavrila Popovici comerciant în Sasca-mont, și-a dat nobilul său suflet după grele suferințe în mâinile creatorului, în 31. Ianuarie st. n. 1908 în al 63-lea an al vieții.

Rămășițele pământeste ale defunctului se vor așeza spre vecinica odihnă în cimiteriul gr. or. din Sasca-mont. Duminică în 2. Februarie a. e. la oarele 2 d. a. Sasca-mont. la 31. Ianuarie 1908.

Fiei somnul liu și amintirea vecinică! Valeria Popovici născ. Bugariu ca soție. Enachie Popovici Ernest Popovici Mihai Popovici ca copii. Franțisca Popovici născ. Mirvald Iosefina Popovici născ. Peternell Lucreția Popovici născ. Toader ca nurori. Rozsika Popovici ca nepoată.

Hotărîre la lăudat. La propunerea învâțătorului Iosif *Toader* reprezentanța comunei Prigor a adus hotărîrea, ca în Duminică și sărbători să se închidă crâjmele.

Corpul pompierilor voluntari din Caransebesul nou în 8 Febr. n. a aranjat un bal bine răsuit în sala mare a otelului Lichtneckert.

În internatul Comunității de avere s'a ridicat carantina, așa că începând de foia trecută elevii din internat au început din nou a cerceta prelegerile, dar declarându-se din nou două cazuri de scarlatină, s'a orânduît din nou carantina.

Supravizitățile pentru armata comună și h. nezei vor fi în Caransebeș la: 7 și 20 Ianuarie; 5 și 20 Febr; 5, 12, 20, 27 Mai; 5 și 20 Iunie; 6 și 20 Iulie; 5 August; 21 Septemvrie; 5 și 20 Octomvrie; 5 și 20 Novembre și 5 și 21 Decembre.

Balul comercianților. Sâmbăta trecută a fost balul comercianților. Sala otelului Lichtneckert era numai decor, care fu mărit prin prezența unei cununii frumoase de domnișoare și doamne. Petrecerea a durat până în zori și-se zice, că la malți le pare rău, că nu au fost și ei.

Catastrofă de tren. Ni se scrie: trenul încărcat cu cărbuni, ce plecase din Petrojeni la vale spre Piski, a deraiat între Merișor și Crivadia. Mai multe vagoane se sfărâmară în adevăratul înțeles al cuvântului. Circulația deocamdată trebui întreruptă și se face prin schimb de trenuri. Nici un om nu a fost rănit.

Haziia cerere a unui jurat. La sfârșitul unui proces, care a avut loc nu de mult la Curtea cu jurați din Viena, și care a durat până la oarele 4 dimineața, un jurat a cerut președintelui, în mijlocul răsutului generale, o scrisoare în care să arate că ședința a durat într'adevăr până la ora 4.

Aceasta pentru ca juratul să se poată justifica față de soția sa, care e foarte gelosă și cicălitoare.

Președintele a satisfăcut imediat cererea juratului, răsând cu poftă împreună cu asistența de această originală întâmplare.

Dicționarul limbei române. Academia Română a început a publica dicționarul limbei române, a cărui lucrare a fost pusă la cale din inițiativa Maj. Sale Regelui Carol. Opera aceasta de valoare este încredințată d-lui Sextil Pușcariu, profesor universitar la Cernăuți, care și-a asociat ca colaborator pe profesorul Rădulescu-Pogoneanu. Unul va lucra partea cuvintelor vechi ale limbei, iar celalalt neologisme. Ei mai au ca ajutoari pe profesorii C. Gălușcă din Iași și Dr. C. Lacea din Brașov. Dicționarul apare în 3 volume. Prețul lor face 60 lei, abonate însă înainte numai 40 lei.

Pălăriile cocoanelor în teatru. De când se duce la Paris o companie vie împotriva pălăriilor mari, cu cari vin cocoanele la teatru, împedcând cu ele pe ceilalți spectatori să vadă ce se petrece pe scenă — nu trece reprezentație, în timpul căreia să nu se întâmple scene hazlii.

Cu prilejul reprezentațiilor din urmă la «Moulin-Rouge» au fost chiar scene furtivoase. La strigătele unor spectatori, cari invitau cocoanele să-și pună pălăriile la garderobă, a izbucnit un scandal mare. Cocoanele nu voiau de loc; mai mulți «cavalieri» au sărit în ajutorul lor și era cât p'aci să se încingă o mare încăierare. Pe când însă gâlceava era la culme, unui spectator îi vine o idee genială. Se urcă pe un scaun și cu o voce răsunătoare zise: «În numele republicii franceze, d-nele sunt rugate să-și dea jos pălăriile!» Apelul patriotic a avut efectul dorit: — într'o clipă pălăriile dispărură de pe capetele Parizienelor, cari dovedeau astfel că sunt republicane leale.

Patul lui Eminescu. Pe când Eminescu era actor-suffler în Cernăuți, dormia în casă cu alți doi actori, cu un Alexdrescu și cu un Săpeanu. Acest din urmă e cunoscut și de bucureșteni. Ei aveau două paturi: într'unul mai bun dormea Eminescu, iar în celalalt dormiau cei doi actori.

Odată Eminescu vine târziu acasă găsește culcați pe actori în patul său. E iarnă; frig în odaie. Eminescu se debracă.

— Măi băieți, ia deșteptați-vă!

Actorii aud, dar tac. Se temeau nu-i dea Eminescu jos din patul său, că acum era cald.

— Ei, băieți, să vă arăt ceva! A doi fiorini!

— Fiorini, mă? Vino, să te pup, Mihalache. Și amândoi actorii, cari nu vuzeră bani de o lună, sar din pat.

— Ia, arată-i mai de grabă!

Eminescu într'asta se sui în patul său și zise de sub plapomă:

— Fiorini? Să-i fi avut, nu venea să vi-i arăt.

— Ei apoi?

Actorii au fost siliți să se culce în patul lor, murmurând: Ei, așteaptă și mai Mihalache!

Curtea cu jurați

Luni, în 3 e. curtea cu jurați înstituită pe lângă tribunalul din loc, și-a început activitatea sa. Ședințele ținute până acum au fost prezidate de dnii: Szokol Béla, președintele tribunalului din loc dr. Rieger Aladár, jude de tablă; iar juri au participat dnii: Mészáros Gyula dr. Zana János, Cziko și Măgi. Ca acuzatori publici au participat dnii: Wiedor Adolf, procuror și Égi Kálmán, vice-procuror.

În decursul acestei săptămâni s'a pertractat următoarele cazuri:

Luni. Adam Ienciu și Mărescu Paicu din Berzasca, au fost acuzați cu ucider intenționată, dar nepremeditată, ce au săvârșit-o față de Iosif Raichici. Pe acuză i-a apărât dl Coriolan Brediceanu, deputat dietal și avocat în Lugos. Uciderca acestuia s'a întâmplat așa, că cei acuzați au beut în birt între mai mulți și cu feciorul celui mort, cu numele Ion. În birt s'a certat Adam Ienciu cu feciorul celui mort. Văzând crâșmarul, că în urma certei poart urma și bătae, a scos pe toți din birt și a închis birtul. Ion Raichici a mers acasă și când era mai să ajungă acasă, l-au ajuns Adam Ienciu și cu Mărescu Paicu, și atunci Adam Ienciu l-a tăiat la mână cu un cuțit. Ion Raichici în urma taieturii a fugit în curte și a strigat pe tată-său, care a ieșit cu o pușcă cu două țevi afară. Adam Ienciu și cu Mărescu Paicu l-au prins la poartă și scoțindu i pușca din mâni, pe când Mărescu Paicu îl ținea pe Iosif Raichici, pe atunci Adam Ienciu l-a tăiat în spate așa de tare, încât cel tăiat la moment a căzut jos și și-a dat viața. Pentru acest fapt curtea cu jurați a declarat pe Adam Ienciu vinovat pentru omor intenționat, iar pe Mărescu Vasile l-a declarat vinovat pentru că a ajutat la săvârșirea omorului.

Tribunalul pe baza verdictului adus de jurați, l-a judecat pe Adam Ienciu la 10 ani robie grea, iar pe Mărescu Paici la 6 luni temniță.

Marți, s'a judecat cauza Măriei Gerga măritată după Ioan Blaj, din Ruszka, pentru fapta că și-a omorât bărbatul, cu care abia 10 săptămâni trăise la olaltă. Curtea cu jurați a declarat pe acuzata de vinovată, însă la întrebarea: atunci când a comisuciderea acuzata a fost cu mîntea turbată, curtea cu jurați a răspuns cu da, și deci în urma verdictului acestuia curtea cu jurați a mîntuit pe acuzată.

Acest omor înfiorător s'a întâmplat afară la sălaş. Cauza omorului a fost aceea, bărbatul mort al acuzatei, în tot timpul celor 10 săptămâni cât au trăit la olaltă mai în fiecare zi a tot bătut-o. Ca o ocaziune a aruncat-o într'un rîu să-o înce, dar' a scăpat cu viață cu ajutorul unei mătușe a ei.

În ziua uciderii, bărbatul iar a bătut-o, și ea atunci înfuriată și năcăjită de atîta bătae fără a fi vinovată de ceva, a luat un toporaș, ce din nefericire și din înfîmplare era tocmai în apropiere, și cu acest toporaș a dat în bărbat de două ori în cap. Adecă odată în ceafă și odată peste partea stîngă a grumazului. Apoi a luat trupul mortului și l-a dus într'un pîriu cam la 150—160 pași și acolo l-a acoperit cu crengi, frunze și pămînt.

Mercuri, s'a petreatat cauza lui George Sandu, din Valea Bolvașniții, acuzat cu ucidere de om fără intențiune. Declarat fiind din partea juraților de vinovat, tribunalul l-a judecat la 7 ani robie grea. Și această stingere de viață omenească s'a întîmplat în birt, pe lângă sticlele de vin ars. În cazul acesta nu s'a putut dovedi ce a îndemnat pe ucigaș ca să împungă cu cuțitul pe cel mort, căci toți martorii au spus că nu s'au certat nici în ziua aceea, și nici mai înainte.

Joi s'a petreatat cazul lui Arsenie Buciuman din Marga, acuzat fiind pentru jăfuire, ce a făptuit-o față de Iosif Zauzinger din Rusberg, prin faptul că întîlnindu-se Zauzinger într'o pădure, l-a lovit cu băta în cap, și l'a silit să-i dea 20 cor. Curtea cu jurați n'a calificat faptul de jăfuire, și tribunalul l'a judecat pe acuzat la un an și jumătate temniță.

Vineri s'a petreatat cazul lui Feri Vlad din Mărul, iar pentru jaf, — dar fiind că nici martorii n'au venit, și fiind că și procurorul și-a schimbat acuza, aceasta petreatare s'a amînat pe altă dată.

Cu durere trebuie să constatăm, că și de astă dată, ca și în trecut, tot numai români sunt zeci ce stau pe banca acuzărilor, și s'a constatat că în toate cazurile de regulă răchiază afurisită este totdeauna care îndeamnă pe oameni la facerea relelor. — După atâtea esperințe triste, ar fi timpul suprem, ca țaranul nostru să se desbure de afurisitul *spirit*, care nu-i face nici un bine, ci îl îndeamnă, că cu capul alui, să facă rele, să omoară fără ca să aibe frică de dumnezeu, pe de aproapele său, și în urmă să lîncezească în floarea vieții prin pușcării.

Glose

S'a făcut atîta vorbă de ridicarea contingentului militar. — Nu știm, întrucât îi pare rău la noi publicul de ambe — sere întîrzierea acestei urcări. Tuturora ni s'a părut însă, că pentru piesa Cyrano de Bergerac Miklósy ar fi trebuit să-și ridice contingentul... actorilor.

* * *

Se spune, că de aceia a succes rău ultima reprezentație teatrală, fiindcă costumele erau pachetate.

Doar își pachetase trupa și pofta de a juca.

* * *

Plecarea trupei teatrale a lăsat adînci regrete. Și de oarece nu toți suntem de o potrivă, de oarece pretențiile și satisfacerea lor ne e diferită, credem, c'ar fi interesant a studia aceste regrete.

* * *

Punem cazul, că ar fi în oraș femei geloase, punem cazul, că acțiunile lui Miklósy ar fi fost mai frumoase, punem cazul, că bărbatii ar fi fost mai cocheti și punem cazul, acestor bărbatii le-ar fi plăcut mai mult ochii frumoși, de sunt pe bină, în tot cazul atît regretele, cât și bucuria ar fi fost mai mare.

... Deși pînă la Orșova, punem cazul iute mergi cu trenul.

Slavă ție Doamne, că Burdia ne-a făcut gimnaz, trebuie să zică fiecare. Doar atunci nu ne va mai putea ajunge rușinea, ca pentru oncarea de administrator protopesbiteral să nu ai preot cu opt clase. Căci numai așa ne putem esplica, că pentru estinsul tract al Boeșei a fost numit parohul din Călnic, care are șase clase.

* * *

Nu toate comunele pînă și în cele mai mici se votează ridicarea salariului. Vrea să rămîna Caransebeșul și'n privința aceasta cel de pe urmă?

* * *

De multe-ori îți cumperi ceva pentru sezon și sezonul trece fără să fi avut folos. Îți pare rău apoi, Mi se pare că cam așa stă cu aceia cari și-au cumpărat patine. Fiindcă societatea de patinat nu a mai luat trup.

Economie.

Adunarea generală a băncii „Mehadia“

Cassa de păstrare și împrumuturi „Mehadia“, înființată nainte de 2 ani sub auspiciul și la inițiativa deputatului nostru dietal, Ilustr. Sale dlui *Constantin Burdia*, a ținut Dumineca trecută adunarea sa generală.

Din Caransebeș au participat Ilustr. Sa dl Burdia, dnii Eduard Bastius, Petru Borșun, Ignatz Rezács și Carol Schwab. Notar a fost Susich Károly, notar public reg., apoi au luat parte la adunarea generală circa 60 persoane din Mehadia și jur.

Adunarea generală a decurs în cea mai mare ordine, primindu-se toate propunerile direcțiunii și comitetului.

Din raportul direcțiunii reținem următoarele: Cassa de păstrare „Mehadia“, înființată nainte cu 2 ani, are un capital fondational de 100.000 coroane, fond de rezervă 20.000 coroane, depuneri 200.000 coroane.

Cu toată lipsa generală de bani din anul trecut, cassa de păstrare sub conducerea corectă a dlui director Simeon Ion, a arătat în anul 1907 un venit curat de 18.000 coroane. Toate acestea au fost luate la cunoștință cu multă satisfacțiune.

În conducerea institutului s'au făcut următoarele schimbări: președinte a ajuns dl Desideriu Tomay, fibirău în Orșova. Din comitetul de supraveghiere în direcțiune a ajuns în un loc vacant dl Eduard Bastius, iar în comitet a fost ales dl Petru Borșun.

După adunarea generală, acționarii adunați au ținut în localitățile casinei un banchet, la care a luat parte toată inteligența. Dintre aceștia amintim numai pe părintele Constantin Dure, administratorul parohiei, care a rostit în sănătatea înființătorului institutului, a dlui Const. Burdia, o vorbire călduroasă, apostrofându-l ca conducătorul și binefăcătorul grănicerilor atît pe terenul politic, spiritual, cât și pe terenul economic.

Dl Burdia în răspunsul său arată roadele bune, ce au să izvorească din bunăînțelegere între conducătorii spirituali naționali, adecă a preoților și dintre credincioșii lor. Ridică paharul pentru această bunăînțelegere și în sănătatea reprezentanților acestei bunăînțelegeri.

Tot din incidentul adunării generale a cassei de păstrare „Mehadia“ inteligența de acolo a aranjat în seara din 1 Febr. o petrecere de dans, foarte bine cercetată, unde s'a petrecut bine pînă la ivitul zorilor.

Grija de vite.

Și dobitoacele simt durere și pe dăusele le chinuște foamea și setea. Omul bun la inimă nu se îndură să vază vitele sale suferind. Ba chiar pe o fiară sau un dobitoac sălbatec, când le ucide, tot caută să nu le mărească chinul morții. Dar încă, dacă e vorba de acele domestice, de cele cari ne sunt ca mîna dreaptă fără de cari n'am putea scoate la capăt munca plugăriei, cărăușiei și altele? Tot așa e cu dobitoacele, pe cari le ținem pentru lână, piele, carne.

O vită rău hrănită, rău adăpostită la vreme rea, necurat ținută, nu ne aduce folosul și câștigul, la care am fi în drept să ne așteptăm de pe urma ei. Iată de ce omul cu scaun la cap, chiar și numai din interes, știe, că face cea mai rea socoteală când nu are nici o grijă și nici o milă de dobitoacele casnice.

Dar e mai mult decît atîta. Vitele rău căutate se îmbolnăvesc ca și oamenii, nu pot munci, dacă sunt de muncă; nu ne dau lapte, dacă e vorba de vaci sau oi mulgătoare; blana, pielea sau carnea lor nu sunt a cătărei și dacă le vindem, nu ne dă nimeni preț pe ele.

Pedeapsa însă pentru că nu suntem stăpâni cu milă și grijă pentru dobitoacele noastre, e mai mare și groaznică. Boalele vitelor pot trece și la oameni; ne putem molipsi și noi sau ai noștri dela ele. Iată

atunci cum neîngrijirea și nepaza vitelor ne aduce boala și moartea chiar în casă: ori cade gospodarul ori gospodina ori flăcăul, nădejdea părinților, ori fata poadoabă și albina harnică, ori pruncii meniți a ne fi desfătarea tinerețelor și sprințul bătrânețelor.

Când vezi c'a dat o boală rea între ai tăi, te uiți la cer, te uiți la pământ, te întrebi și întrebi pe Dumnezeu și pe toțișfinți, de unde îți vine această bătae dumnezească peste tine. Prea adeseori, dacă ai căuta bine, dacă te-ar lămuri un om care pricepe adâncimea și legătura faptelor, ai vedea, că singur ești vinovat, că ai păcătuț împotriva dobitoacelor sau chiar împotriva ta.

De câte ori nu se îmbolnăvesc ai casei de o boală zisă cărbune, dela vite bolnave, pe cari le taie și le mănâncă? Au vorbit doar gazetele de oameni sănătoși tun, cari au murit în 24 de ceasuri, fiindcă au mâncat carne de oaie sau de vacă bolnavă de cărbune sau de dalac?

Câți nu vin la spital, sau mor fără să vie, din pricina bubei negre ce o iau dela oi sau alte vite bolnave? De boala de gură și de picioare a vitelor nu știe ori cine că se molipsește și oamenii?

Dacă chiar boala cea mai rea, oftica, încă se poate lua dela vite, îndeosebi dela vacile, cari dau lapte molipsit ori din carnea dela vite ofticoase.

În alte țări au grijă mare de cercetează să nu cum-va să fie cineva vaci ofticoase, căci laptele dela ele, hrânza și untul, dau boală. De asemenea, doctori de vite nu îngăduie să taie cineva dobitoacele bolnave și să vândă carnea sau să mănânce din ea, căci dă boală.

Fără a da acuma alte amănunte, credem, că vede ori-cine că avem răspundere nu numai de sănătatea oamenilor din casa noastră, dar și de-a dobitoacelor ce ținem; căci nu numai mila, nu numai interesul bănesc, dar chiar sănătatea noastră și a lor noștri, atârnă de sănătatea acestora.

»Albina«.

Dr. L.

Cronica teatrală

Săptămâna aceasta au fost mai mult repetiții. S'a dat *În vraja valului* (Varázskeringő), apoi *Amorul zinelor* (Tündérszelem). Publicul nostru a alergat din nou în valuri mari la aceste piese drăguțe și ne închipuim, că ar fi mers cu mult mai mulți, dacă ar fi avut orchestră trupa, doar orchestra e un appendice așa de necesar în aceste două piese. Rolurile au fost în împărțirea cea veche.

Mai mare discuție a produs predarea romanticei comedii a lui Rostand *Cyrano de Bergerac*, operă, ce a făcut nemuritor pe autor, dar nu și pe trupa noastră. Decorul și partea externă a reprezentării e lucrul de căpetenie în Rostand pe lângă finețea problemelor psihologice, pe cari le pune în discuție. Rolul lui Cyrano e rol greu, așa că de-abia se lupta cu el directorul Miklóssy. A jucat însă cu multă

ambitie. Roxana dsoarei Lőrinczy Erzsike a fost însă prea fadă și prea comună. Dobó a fost drăguț în rolul lui Cristian.

Dar actorii tineri, cari au mai jucat, au fost din cale afară deconcertați: par'că isprăviau o muncă silnică, așa că ansamblul reprezentației fu incolor, insipid și disarmonic. Doar la Rostand și cel mai mic rol merită cea mai conștientoasă studiere.

În seara următoare asistarăm la *A dolovai nábob leánya*, piesă frumoasă și destul de bine succasă ca reprezentare. Lőrinczy Erzsike însă avea o față și fisionomie mai mult amară, decât desperată. Csorna Terus a fost însă la apogeul său. Bine au jucat Dobó, Földessy și Székely.

Rău a ales însă directorul drept capăt al reprezentației piesa *Déryné iffjasszony*, care a șters și spălăcit suvenirile lăsate de piesele bune.

Căci cu piesa aceasta s'a sfârșit la noi sezonul teatral, în decursul căruia s'au putut auzi mai multe păreri judicioase, cari merită să le rețină și cronicarul acestor șire.

S'a constatat adevărat, că trupa aceasta a fost mai bună, ca cea din anul trecut, fără ca însă să fie îndestulată dărnicia publicului nostru foarte bun de inimă. E o adevărată caricaturizare a unei cantate să aibă acompaniament de pian, cum a fost la trupa lui Miklósy. Balerine nu au fost de fel, deși s'au predat piese, a căror forță era partea baletistică. Actorii nu odată prea răgușiau și prea neconștientos își jucau rolul.

Cu toate acestea public într'un oraș mic ca al nostru totdeauna a fost, o dovadă, că o trupă bine organizată ar putea rămânea satisfăcută la noi.

Și-apoi regisorul trebuia să lase din repertoriu piese fără vlagă, cum au fost câteva. Doar atâtea piese nouă sunt de prezent pe binele teatrelor din capitală, cari și aici le-am fi privit foarte bucuros.

Aviz. Pentru plugari, cordereni, servitori, muncitori se trimit ziarul cu jumătate preț, adică cu 4 coroane la an.

PARTEA LITERARĂ

Să rămânem prieteni.

Tânărul se ridică, de lângă femeia cu care șade în trăsură, și isbește în spatele vizitului, răcnind:

— «Mână ticălosule! că te omor! Mână mă!»

Vizitul croește caii, și în înfierbințeala care-l cuprinde, dă drumul hățurilor spre a putea lovi mai bine.

Tânăra femeie din trăsură rămâne cu gura căscată, ca într'un țipăt, neputând articula nici un sunet. Ea apucă, tremurând, mâneca însoțitorului ei și'l zmuțește de mai multe ori, până ce isbutește să întrebe, cu glasul sugrumat de emoție:

— «Ce faci vere?! vrei să ne omori? vrei să ne dai în răpă?!»

Vărul, fără a răspunde, părându-i prea încete mișcările vizitului, îi dă brânci, îl aruncă de pe capră, și începe în locul lui să croiască nebunește în animalele în-sălbăticită de spaimă.

O clipă femeia rămâne nehotărâtă, neîndrăznind să sară din trăsură, dar în secunda următoare ea face o mișcare bruscă, în lături, și se rostogolește în bălăriile înalte de lângă drum, pe când trăsura urmează goana ei vertiginosă.

La câteva sute de pași, stăpânul trăsorei văzându-se singur își domolește caii și-i întoarce spre a vedea unde a căzut vara lui. De departe el o zărește stând pe marginea drumului, aranjându-și toaleta; iar mai în urmă se zărește vizitiul, cum vine șchiopătând și frecându-și șoldurile.

Statură înaltă a tânărului, se vede peste capetele cailor și de departe se deosebesc mustățile-i mari, cari brăzdează fața lui brună, întunecată, luminată numai de fulgerele ochilor negrii, crunți. El pare acuma liniștit, și pe un ton cât se poate de politicos și blajin, se adresează tinerei:

— «Jartă-mă Claro, dar refuzul tău a fost de vină, că mi-am eșit din minți. Îți mulțumesc că sărind din trăsură m'ai scut și pe mine și pe tine de moarte, căci mergeam drept spre «Râpa Dracului» să ne prăpădeam amândoi.»

Tânăra se ridică ținând încă o mână la piept, ca să-și comprime bătăile produse de spaima suferită și mergând spre trăsura întinde vârului ei mâna cu un gest aproape băteșesc, zicând cu o ușoară ironie în vocea-i de contr'altă.

— «Te iert bucuroasă, și sunt mulțumită că nu ți s'a întâmplat nici ție nimic.»

— «Dar nu ești supărată de cea ce am făcut! Căci am făcut-o din dragoste, fiind-că...»

— «Mă rog,» zice Clara întrerupându-i fraza cu un gest grațios, care întâmpină ori ce obiecție a lui. «Știu că mă iubești: admit chiar că mă «adori» cum îmi spuneai adineaori, dar te asigur că o să ți se potolească dragostea ta aprinsă, de îndată ce-ți voi expune experiența extrem de ridicolă și dureroasă pe care am făcut-o în materie de iubire.»

Pe când vizitiul se urcă pe carpă, făcându-și și cruce, mulțumind lui D-zeu că l'a scăpat de primejdia prin care a trecut, cei doi tineri își reiau locurile în trăsură și Clara apucând brațul vârului ei, ca într'un avânt de prietenie, zice, încercând să dea vocea sale un timbru duios, sincer:

— «Ceia ce ai făcut, Victore dragă, e o curată nebulie. Sunt convinsă că pu-

ERSTE KARÁNSEBESER SPARKASSA.

P. J.

Die stimmberechtigten*) Actionäre der Ersten Karánsebeser Sparkassa werden zu der **Sonntag den 16. Februar 1908 Vormittag 9 Uhr** im eigenen Hause der Actien-Gesellschaft abzuhalten,

XXXI. ordentliche Generalversammlung

hiemit höflichst eingeladen.

Gegenstände der Verhandlung sind:

1. Bericht der Direction, über das Ergebniss des abgelaufenen Geschäftsjahres 1907; Vorlage der Bilanz; Bericht des Aufsichtsrathes und Ertheilung des Absolutatoriums; Antrag der Direction und des Aufsichtsrathes auf Vertheilung der für die Geschäftsperiode 1907 entfallenden Dividende.
2. Ersatzwahl für den Ausgelosten Directionsrath und Aufsichtsrath.
3. Anträge.
4. Wahl zweier Actionäre zur Authenticierung des Protocolls.

*) §. 19. jede Actie berechtigt in der General-Versammlung zu einer Stimme, mehr als 10 Stimmen kann jedoch ein Actionär weder für sich selbst, noch durch einen Andern Vertreten, noch in Vertretung eines Andern — noch auf diese drei Arten vereint — abgeben.
Der Actionär kann nur Soviet Actien in Vertretung nehmen, als er selbst Actien besitzt, mehr als 10 Stimmen darf jedoch kein Actionär, weder für sich, noch in Vollmacht abgeben.
Um das Stimmrecht ausüben zu können, mus jeder Actionär seine Actie sammt den Coupons **bis Mittwoch den 12. Februar 1908 Nachmittags 5 Uhr** bei der Anstalt deponiren.

§. 20. Bei der Umschreibung einer Actie hat der neue Besitzer derselben erst dann Stimmrecht, wenn er vom Tage der Umschreibung bis zur General-Versammlung, wenigstens einen Monat im Besitze derselben war.
Die neu-subscribirten Abtheilungen haben laut Prospect erst in der nächsten General-versammlung (für das Geschäftsjahr 1908) Stimmberechtigung.

CONSTANTIN BURDIA m. p.
leitenden Direktor k. ung. Hofrath.

Activa.		Bilanz-Conto per 31. Dezember 1907.		Passiva.	
Cassa	80794 43			Actienkapital	180000 —
5863 Stück Wechsel	2075520 03			Zuweisung v. Reservefond	120000 —
380 Stück Wechsel mit hypothekarischer Sicherst.	485002 83	2557522 92		II. Emission 200 Stück Actia	200000 —
442 Stück Pfänder		25585 05		Reservefond	50000 0 —
Inventar		5204 51		Specialreserv. K 10.503.37	41561 70
Haus Nr. 446. (Gasth. zur Krone)	58200 —			Abzüglich Coursverl. d. Werthpapiere K 5.914 60	4590 77
Neue Adaptierung	3597 81	61797 81		Einlagen	
Institutshaus		22755 53		gegen Rucher	1190130 53
Gründe		4763 —		im Conto-Corrent	296672 31
Werthpapiere		322408 28		Reescompte	1100667 33
Guthaben bei fremden Inst.		5990 10		Nicht behobene Dividend. Bezüge der Direction u. des Aufsichtsrathes	280 —
Incasso Wechsel und Effecten von der Oesterr.-Ung. Bank		36262 66		Einlags-Zinsen-Steuer	8488 75
Ciro-C bei der O.-U. Bank. Cheque-Conto bei per k. u. Postsparkassa		5543 76		Transitorische-Posten	2815 63
Diverse Active		1048 29		Reingewinn	26871 —
Transitorische Posten		55093 38			50054 40
		37365 70			
		3222135 42			3222135 42

Lasten		Verlust- u. Gewinn-Conto per 31. Dezember 1907		Erträge	
Einlags-Zinsen				Wechsel-Zinsen	212350 80
capitalisierte	45843 08			Pfund-Zinsen	5174 58
bezahlte	2046 59			Werthpapiere-Zinsen	15064 68
bezahlte Zinsen für das eing. Cap. d. II. Emission	6353 13	54188 80		Hausmiete (Krone)	3500 —
Einlags Zinsen-Steuer		5154 34		Incassoprovision	300 —
Steuer		10515 56		Diverse Erträge	262 20
Gehalte		12063 76			1549 37
Bezüge der Direction u. des Aufsichtsrathes		8808 83			
Reescompte-Zinsen		81006 01			
Unkosten		6436 57			
Abschreibung v. Inventar	273 92				
Institutshaus	1197 65				
Haus (Haus)	1800 —	3271 57			
10% Reservefond Dotation		6504 79			
Reingewinn		50054 40			
		238004 63			238004 63

Karánsebes, am 31. Dezember 1907.

Markus Schreiber m. p. Cassier.

Andreas Deák m. p., Buchhalter.

DIRECTIONS RATH:

Ignatz Neurer m. p. Constantin Burdia m. p. leit. Director Karl Schwab m. p. königl. ung. Hofrath. Director-Stellvertreter.

Ig. Rezács m. p. Joh. Bartolomei m. p. Ed. Bastius m. p. Peter Barfi un m. p.

Geprüft und mit den Haupt- und Nebenbüchern übereinstimmend befunden.

AUFSICHTSRATH:

T. Finz m. p. E. B. Keppich m. p., Obmann Ed. Schmidt m. p. Alex. Fűszfás m. p.

Prima fabrica ungara de

maşini agricole, socetate pe acţii.

Budapesta XI. Váci-ut 19.

Maşini agricole, stropitoare—locomobile aranjamente pentru mori, articole turnate din fer şi locomotive.

Furnisorul curţii i. şi reg.

Buchwald Sándor

fabricant de mobile de fer şi metal

BUDAPESTA, VI., Andrásy-ut 4.

Mobile de fer şi aramă, mobile de grădini, aranjamente pentru spitale, institute şi otele, mese de chirurgie, paturi de fer pentru cazarmă.

Turnătoria de fer şi fabrica de maşini

a lui Schlick,

socetate pe acţii,

Budapesta, VI., Váci-ut 45.

fabrici şi cazane cu aburi, aşezăminte de pompe, perdele de fer, tavăluce, căruţe acoperite, statue, monumente de morminte, trimbite, lădiţe pentru poduri etc.

683 sz.

kig. 1909 A karánsebesi járási fűszolgabirájától.

Pályázati hirdetés

Az üresedésben levő ruszkabányai segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A pályázók kötelesek kérvényeiket, amennyiben jelenleg közhivatalnokai alkalmazásban vannak, a 125000 902. 13. M. R. 4 §-ának 2. bekezdése értelmében, hivatalfőnökük útján hozzám juttatni, a kérvényben az 1883. évi I. t.-cz. 6 §-ban, illetőleg az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ban meghatározott minősítést és eddigi alkalmazást okmányyszerűleg igazolni. A pályázati kérvények benyújtásának határideje **1908 február 20-ig.**

A segédjegyzői állás 900 kor. államszegély és a községektől járó 300 kor. összesen 1200 korona fizetéssel van egybekötve. A választás napját később közlöm ki.

Karánsebesen, 1908 január hó 27-én.

Dr. Zeller Károly,
fűszolgabiró.

el mai mare asortiment de mobile de tot felul pe lângă preţuri moderate se află la

George Frohmeier, măsar

Caransebeş. Deposit: Strada principală, in casa diecezană.

Știri mici.

Se plătesc la administrație pentru un cuvânt 2 fil., iar cu litere grase 4 fil.

Blonda.	Prea târziu.	Jonel.	Sempronia.
Niei când nu am fost mai fericit, decât când mi-am putut scâlta ochii în frumusețea ta divină. Par'că visez și mă întreb: drept să fie, că mă iubești? La timpul vorbit ne vom întâlni acolo, așa-i. Al tău Sever.	De fapt ai drept. Resignarea e cea mai bună. Iuzadar ne sbumăm, când totul e prea târziu. În lumea asta trebuie să fi puțin cuminte, or să fii comun ca ceilalți. De ce să te ridici peste ceilalți? De întreci pe semenii tăi, nu o arăta, căci imediat te poartă'n gura ei opinia publică. ... Va să zică rămâne uitarea, uitarea. Putea-re-aș oare să te uit? — Scrie!	Șirele tale m'au făcut foarte fericită. Ah, cât de dulce e iubirea în deosebi atunci, când iubești pe un băiat atât de draguț, cum ești tu. Serie-mi, serie-mi, dar mai mult. <i>Marioara.</i>	De ce nu ai venit la locul destinat? Nu-ți poți închipui, ce dureri mi ai cauzat prin aceasta. Mă întreb neîncetat: să fi fost toate numai o amăgire? M'am înșelat oare în frumoseții tăi ochi? Aștept să fii cel puțin clarificat.
Anuța are epistolă.			

Toma Finz

Măestru — lemnar intreprinzător de zidiri și neguțator de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. public din Caransebeș și jur bine asortatul meu deposit de lemne de clădit de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai departe țement de Portland, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare pentru a delătura umezala păreților, cătrână (boază) și carbolineu cu prețurile mai moderate. — Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințios și se espiadează la toate stațiunile căilor ferate.

Intreprind clădiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserică și de poduri, fac padimente de terrazs, în biserici și primesc tot felul de renovări la edificii vechi fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă chiar și pe acoperișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții
în Mehadia

Acoardă împrumuturi ipotecare replăibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipațiuni) pe amanete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin postă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea postei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin postă.

Diracțiunea.

Publicațiune.

Conform ordinațiunei Inaltului ministeriu de agricultură Nr. 60900/1896 se aduce la cunoștință, că în anul acesta vor ajunge spre vinzare la subscrisa administrațiune. — **Ripăria — portalis Rupestris — Monticólo și Vitis — Solonins,**

vițe americane sălbatice pe ales de clasa primă cu sau fără rădăcină (netede) precum și tot pe aceste trupini cu cele naline și diferite soiuri de struguri de vin și desert nobilitate

ultoni cu rădăcină.

**Badaacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége.**

Tapoleza (a Balaton mellett.)

≡ Mere de iarna ≡

trimite din cele mai bune soiuri
ardelene

Budapest, IX., Vám-ház-u. 8.

Se trimitt prospecte.

200 coroane

o mașină de scris

MIGNON

cap de operă a tehnicii moderne. Deosebit avantațiu: Că ori și cine, fără a învăța, poate scrie. Scriptul îndată și stabil să vede. Construcțiunea cea mai simplă. Litere de oțel. Copiază și înmulțește. Intre categoric cu ori și care altă mașină mai scumpă. Un an garanție. — Imposit de industria privelegiată.

A se comanda prin administrația
Ziuarului nostru.

Anunțuri

se primesc în toate zilele pe
lângă pețurile cele mai moderate,
la administr. foii noastre.